



BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

VỤ GIÁO DỤC MẦM NON

**BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC GIÁO DỤC CẢM XÚC XÃ HỘI
CHO TRẺ TRONG CƠ SỞ GIÁO DỤC MẦM NON**

TS. Cao Thị Hồng Nhung

ĐT: 0982.604.111

MỤC TIÊU CHUYÊN ĐỀ



Hiểu về tầm quan trọng của giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non;
Yêu cầu đối với năng lực của giáo viên để giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non.



Vận dụng kiến thức được trang bị để nhận biết những biểu hiện cảm xúc của trẻ và thực hiện biện pháp giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ phù hợp.



Có ý thức học tập chuyên đề và vận dụng kiến thức kỹ năng đã học được vào thực tiễn giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non.



Mỗi học viên viết ra giấy trả lời ngắn gọn câu hỏi: anh/chị hiểu thế nào là giáo dục cảm xúc xã hội ?



Giáo dục cảm xúc xã hội (Social and Emotional Learning) là một quá trình thông qua đó trẻ em và người lớn trở nên ý thức hơn về cảm xúc của mình, học cách kết nối hài hòa hơn với người khác, phát triển khả năng đưa ra quyết định có trách nhiệm và giải quyết những thách thức một cách hiệu quả.



Đặc điểm cảm xúc xã hội của trẻ mầm non

Trẻ nhà trẻ:

Trẻ 3 - 12 tháng biết nhận biết và thể hiện một số cảm xúc khi giao lưu, tiếp xúc với người khác. Trẻ nhận ra người lạ, người quen (vui sướng khi gặp người thân; sợ hãi, khóc khi nhìn thấy người lạ,...).

Trẻ 12 - 24 tháng đã nhận biết và thể hiện một số trạng thái cảm xúc như thích hay không thích với ai, cái gì.

Trẻ 26 - 36 tháng hiểu được những cảm xúc của con người được thể hiện bằng các từ: vui, giận, sợ, thương / yêu,...



Đặc điểm cảm xúc xã hội của trẻ

Trẻ mẫu giáo

- Đời sống cảm xúc, tình cảm của trẻ tương đối ổn định
- Bước đầu nhận thức được cảm xúc của bản thân và của người khác;
- Bước đầu biết quản lý cảm xúc ngay một hiệu quả hơn.
- Cảm xúc của trẻ chi phối mạnh mẽ hành vi với mọi người xung quanh. Trẻ
- Trẻ có khả năng thay đổi hành vi và thể hiện cảm xúc phù hợp với hoàn cảnh,
- Trẻ đã bắt đầu có khả năng điều khiển được cảm xúc:

Vai trò của giáo dục cảm xúc xã hội đối với sự phát triển toàn diện của trẻ em

- Giúp trẻ hình thành và duy trì các mối quan hệ tích cực;
- Giúp trẻ kiểm soát và quản lý hành vi của bản thân;
- Giúp trẻ tập trung, mạnh dạn, tự tin...
- Tạo nền tảng cho sự phát triển nhận thức của trẻ; hình thành và phát triển các năng lực cá nhân;
- Cảm xúc xã hội của trẻ phát triển tốt sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển ngôn ngữ ở trẻ.
- Cảm xúc xã hội đóng vai trò quan trọng trong hoạt động, hành vi của trẻ.



Mỗi người viết ra giấy ít nhất 02 mục tiêu giáo dục cảm xúc xã hội đã thực hiện cho trẻ ở nhóm/lớp đang phụ trách



Mục tiêu giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non

Nhà trẻ

- Trẻ có ý thức về bản thân, mạnh dạn giao tiếp với những người gần gũi.
- Trẻ có khả năng cảm nhận và biểu lộ cảm xúc với con người, sự vật gần gũi.

Mẫu giáo

- Trẻ có ý thức về bản thân.
- Trẻ có khả năng nhận biết và thể hiện tình cảm với con người, sự vật, hiện tượng xung quanh.

Giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm, chú trọng đến cá nhân hóa trong quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội

Giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non được lồng ghép, tích hợp trong TẤT CẢ các hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ hằng ngày; thực hiện thường xuyên, mọi lúc, mọi nơi; với các nội dung cảm xúc xã hội đặc thù có thể tổ chức bằng hoạt động học

Nguyên tắc

Giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non cần tăng cường các mối quan hệ xã hội để giúp trẻ hình thành, củng cố và phát triển cảm xúc cũng như biết điều chỉnh phản ứng cảm xúc trước các tác động từ các mối quan hệ xã hội, chú ý đến phản ứng cảm xúc của người lớn đối với trẻ.

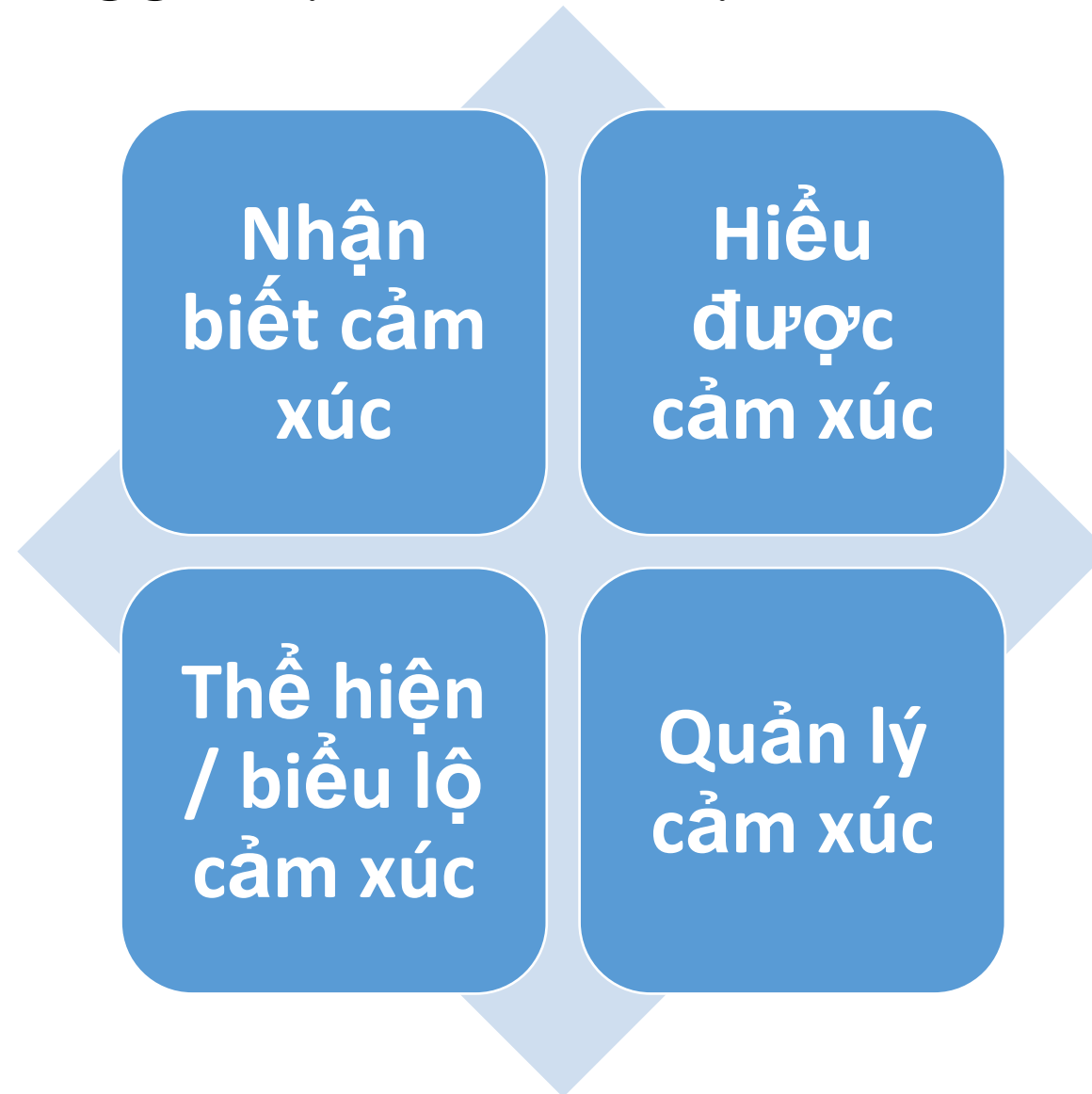




Học viên thảo luận theo nhóm và trình bày trước lớp về:

- Những nội dung giáo dục cảm xúc xã hội mà anh/chị đã thực hiện ở nhóm/lớp của mình và nội dung mà anh/chị thấy cần thiết phải bổ sung/quan tâm hơn
- Phương pháp, hình thức anh chị cho là phù hợp để giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ

Nội dung giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non





Phương pháp

- a) Phương pháp thực hành, trải nghiệm:
- b) Phương pháp trò chơi: Tạo điều kiện và khuyến khích trẻ tham gia vào trò chơi,
- c) Phương pháp làm mẫu, làm gương:
- d) Phương pháp trò chuyện:
- e) Phương pháp dùng tác phẩm nghệ thuật:
-) Phương pháp thảo luận nhóm
- h) Phương pháp động não:
 - i) Phương pháp dùng tình cảm:
- k) Phương pháp đóng vai:



Hình thức

- a) Tổ chức lồng ghép, tích hợp
- b) Tổ chức hoạt động học



Học viên viết ra giấy ít nhất 02 năng lực cần có của giáo viên để giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ MN;

Năng lực của giáo viên

1

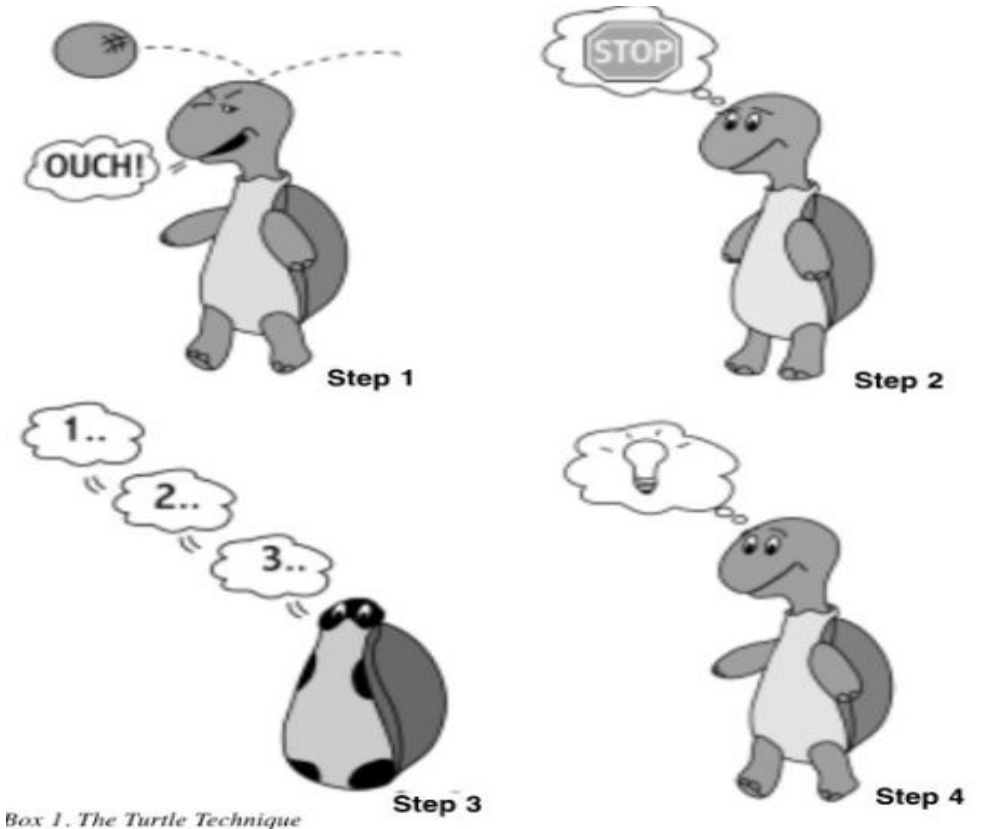
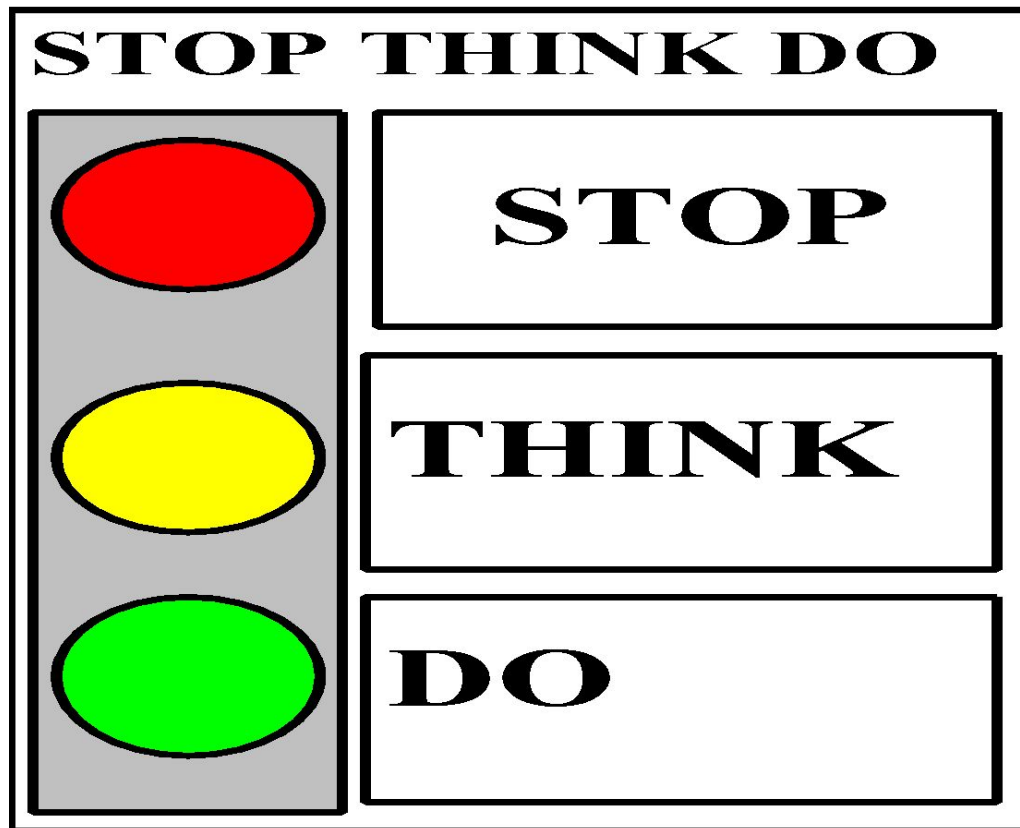
Quan sát và nhận biết xác định được các biểu hiện cảm xúc của trẻ

2

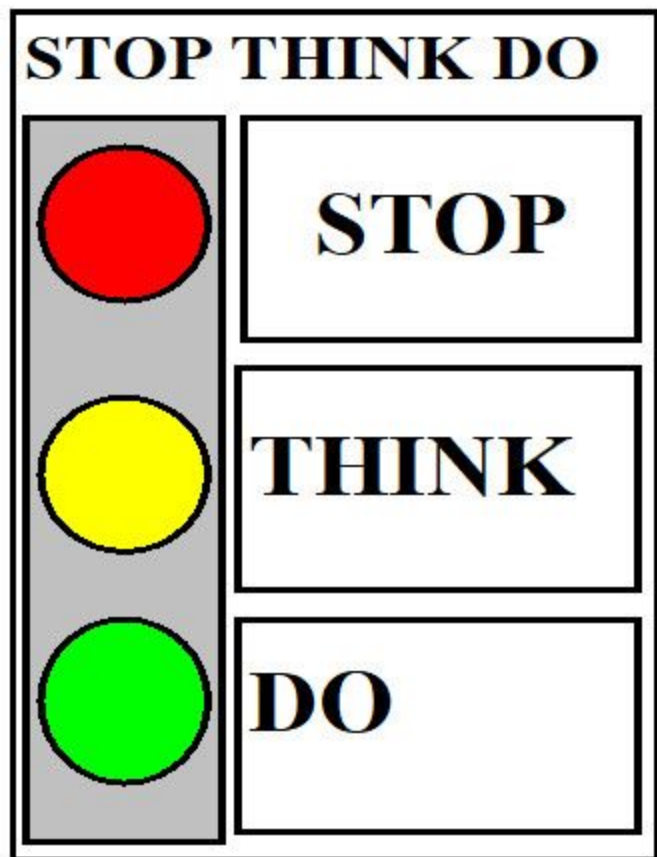
Tổ chức các hoạt động giáo dục và sử dụng "thủ thuật sư phạm" để điều chỉnh cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non

3

Quản lý cảm xúc cá nhân trong thực hiện nhiệm vụ nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non



Cách 01: DỪNG LẠI - NGHĨ - HÀNH ĐỘNG



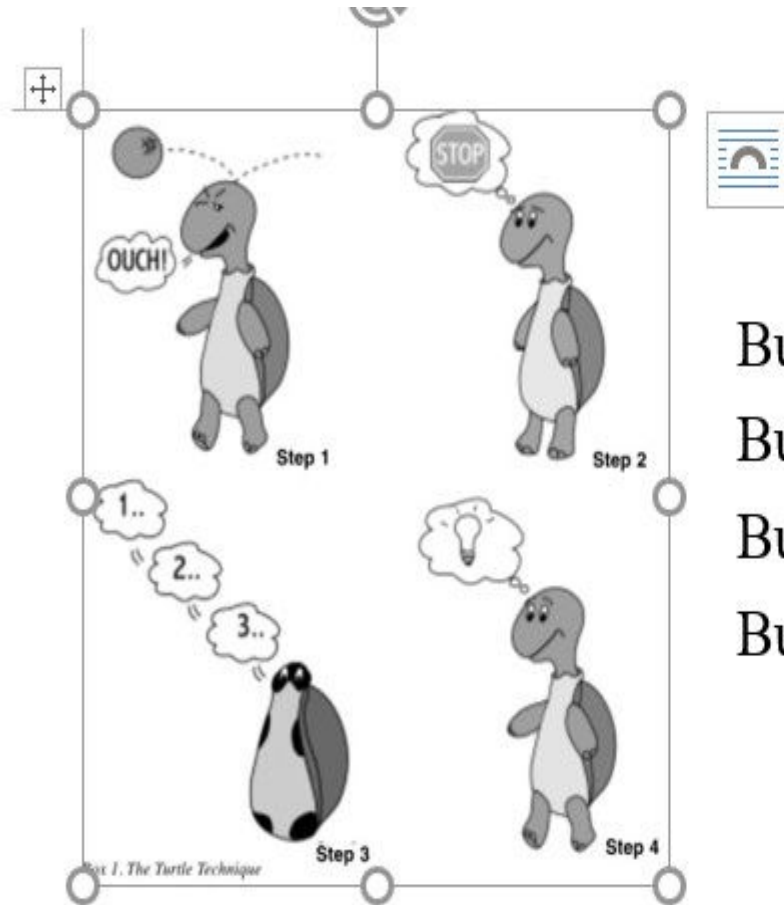
Bước 1: Dừng lại và bình tĩnh (Hít thở sâu 3 lần)

Bước 2: Nghĩ với các câu hỏi nhanh:

- Vấn đề là gì ?
- Nguyên nhân ở đâu ?
- Các giải pháp giải quyết vấn đề đó là gì ?
- Điều gì sẽ xảy ra nếu tôi sử dụng giải pháp đó ?
- Điều gì xảy ra nếu đối phương chọn giải pháp đó ?

Bước 3: Hãy thử giải pháp tốt nhất.

(Nếu giải pháp bạn chọn không hoạt động, hãy quay trở lại Stop, Think, Do)



Bước 1: Tiếp nhận xung đột/tác động

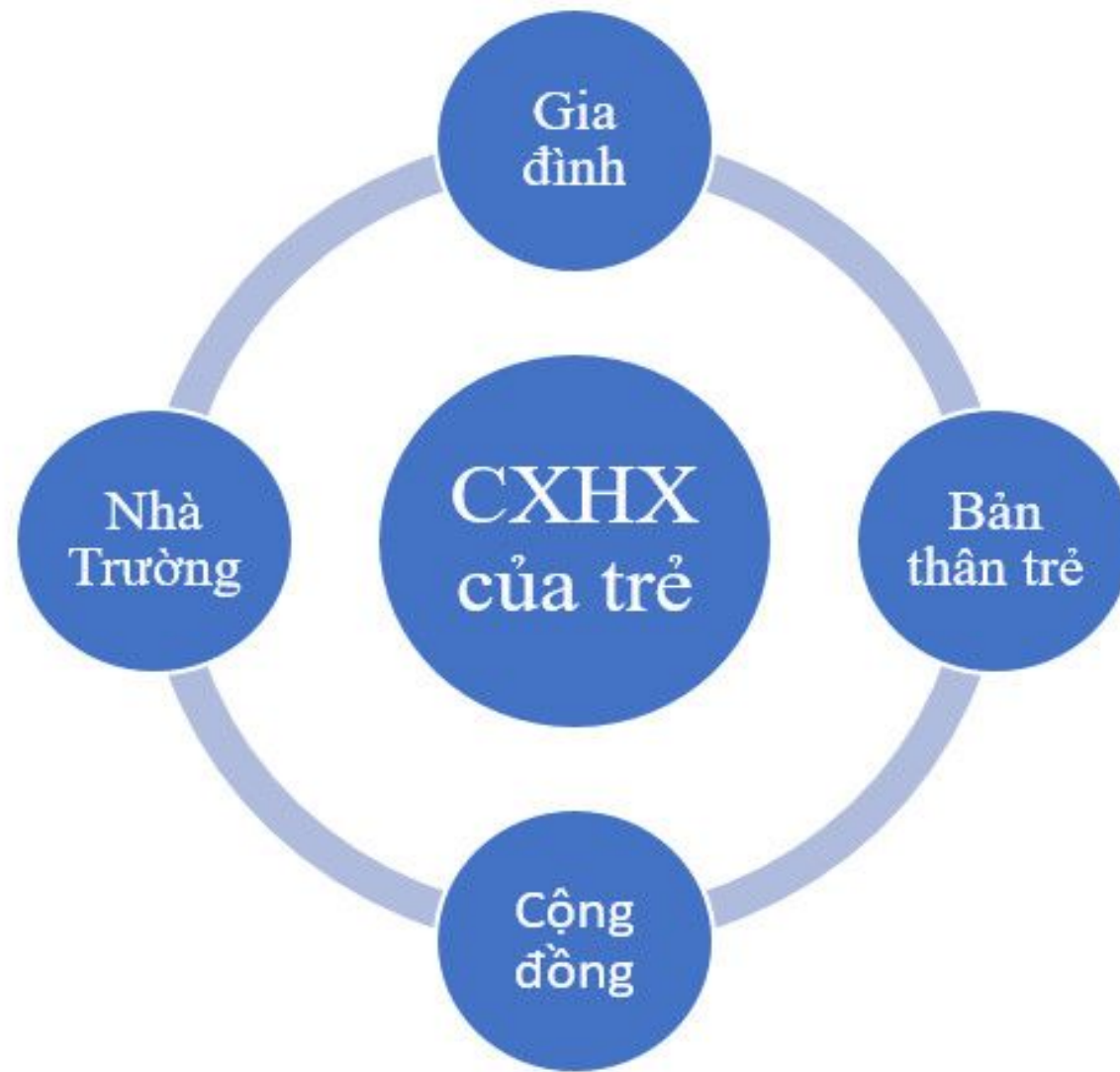
Bước 2: Dừng lại và bình tĩnh

Bước 3: Suy nghĩ giải pháp / cách giải quyết

Bước 4: Thực hiện giải pháp tốt nhất

** Lưu ý khi tổ chức các hoạt động giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ mầm non*

- **Quan tâm trực tiếp đến từng trẻ** và luôn **lắng nghe** và **thấu cảm**.
- Luôn khuyến khích trẻ thể hiện tình cảm của mình như vui, buồn, tức giận... Quan tâm và đồng cảm với trẻ mỗi khi trẻ buồn bã, sợ hãi, tức giận...
- Cần ôm ấp, vỗ về, âu yếm, dịu dàng với trẻ; thường xuyên khen ngợi khi trẻ đạt được một tiến bộ,
- **Cần thừa nhận cảm xúc của trẻ.**
- Đánh giá vấn đề chứ không phê phán cá nhân trẻ; Có thể dùng hình thức **"trách phạt"** để trẻ hiểu các giới hạn các chuẩn mực.
- Cần giúp trẻ phát triển cảm xúc xã hội bằng nhiều hoạt động **khám phá, thực hành, trải nghiệm.**



Sơ đồ thể hiện các yếu tố ảnh hưởng/tác động đến cảm xúc xã hội của trẻ mầm non



Nhà trường

- Hành vi ứng xử của cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên.
- Ngôn ngữ giao tiếp của cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên; năng lực của giáo viên.
- Màu sắc, âm thanh tại nhóm/lớp; trường mầm non
- Các mối quan hệ giữa trẻ với trẻ trong nhóm/lớp



Cộng đồng

- Hành vi ứng xử của hàng xóm/người lớn/bạn bè trong cộng đồng xung quanh trẻ;
- Ngôn ngữ giao tiếp của của hàng xóm/người lớn/bạn bè trong cộng đồng xung quanh trẻ;
- Mạng xã hội/ game...
- Dịch bệnh, thiên tai



Gia đình

- Hành vi ứng xử của các thành viên trong gia đình;
- Ngôn ngữ giao tiếp của các thành viên trong gia đình;
- Mọi quan hệ của các thành viên trong gia đình (bao gồm cả vấn đề hôn nhân, kinh tế gia đình...)



Bản thân trẻ

- Tính khí của trẻ
- Thể chất của trẻ
- Tâm lý của trẻ



**Những tác động đến cảm
xúc xã hội của trẻ mầm
non trong thời gian trẻ
nghỉ ở nhà quá lâu?**

Ảnh hưởng

Trẻ không có cơ hội tương tác xã hội sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe

Trẻ nghỉ học lâu không thể đến trường, bị cô lập các mối quan hệ sẽ ảnh hưởng đến tinh thần

Trẻ bị hạn chế tương tác xã hội sẽ ảnh hưởng đến nhận thức

Những biểu hiện /phản ứng cảm xúc của trẻ mầm non

Trước những tác động độc hại (trẻ nghỉ học thời gian quá lâu do thiên tai, dịch bệnh, không được tiếp xúc và tham gia các tương tác xã hội; bị bạo lực;... trẻ sẽ có những biểu hiện / phản ứng tiêu cực như sau:

- Hay phá phách, cáu gắt, la hét, cãi lời cha mẹ, thầy cô, làm ngược lại với các nguyên tắc được giáo dục ở nhà hoặc tại trường/nhóm/ lớp.
- Trẻ dễ khóc, hờn, dỗi
- Từ chối hoặc nói không với những đồ chơi, trò chơi mà trẻ từng yêu thích trước đây;
- Có xu hướng chơi một mình, buồn bã; ít nói giao tiếp với bạn bè và mọi người xung quanh;
- Có hành vi gây hại đến bản thân và những người xung quanh, kể cả với đồ vật, con vật.
- Trẻ ăn uống bất thường (không ăn hoặc ăn nhiều);

*** Nguyên nhân của những biểu hiện / phản ứng tiêu cực của trẻ**



- Giáo viên tăng cường quan sát trẻ hằng ngày; chú ý đến phản ứng của trẻ trước các tác động.

- Xác định mức độ các biểu hiện của trẻ trong các hoạt động ở nhóm/lớp.

**Phát hiện biểu
hiện cảm xúc
xã hội**

- Trao đổi, chia sẻ trò chuyện với cá nhân trẻ khi phát hiện có những biểu hiện / phản ứng tiêu cực về cảm xúc xã hội.

- Trao đổi với cha mẹ trẻ để có nhận định đúng đắn về các biểu hiện / phản ứng cảm xúc của trẻ



Giáo viên cần làm
gì để giáo dục cảm
xúc xã hội cho trẻ
mầm non ?

Tạo môi trường thân thiện, gần gũi, khuyến khích trẻ gọi tên, miêu tả và thể hiện cảm xúc một cách tự nhiên

– Đảm bảo an toàn về mặt tâm lý cho trẻ; giáo viên, những người chăm sóc

– Luôn tôn trọng trẻ, tạo điều kiện cho trẻ tự khẳng định bản thân (khuyến khích trẻ tham gia, hợp tác cùng phát triển), nêu gương những hành vi tích cực của trẻ.

– Luôn tôn trọng gia đình trẻ, không phân biệt dân tộc, hoàn cảnh kinh tế, văn hoá gia đình,...

– Luôn đối xử công bằng với mỗi trẻ, không phân biệt giới tính, điều kiện của trẻ,...

– Hành vi, cử chỉ, lời nói, thái độ của giáo viên đối với trẻ và những người khác luôn mẫu mực để trẻ noi theo.

– Xây dựng các quy tắc lớp học hướng đến giáo dục cảm xúc xã hội cho trẻ

Tổ chức hoạt động trải nghiệm theo nhóm để tăng cường tương tác của trẻ với bạn bè

- Trẻ được tham gia hoạt động nhóm trong xây dựng môi trường nhóm/lớp.
- Trẻ được tham gia hoạt động nhóm trong các trò chơi.
- Trẻ được tham gia hoạt động nhóm trong thực hiện các nhiệm vụ.
- Trẻ được tham gia hoạt động nhóm trong thực hành, trải nghiệm.

Hỗ trợ khi trẻ gặp khó khăn về cảm xúc xã hội

Thứ nhất: Cần trao đổi các thông tin về trẻ một cách đầy đủ nhất với cha mẹ / người chăm sóc trẻ.



Thứ hai: Có các biện pháp hỗ trợ trẻ tại nhóm/lớp.

- Giáo viên tự đặt các câu hỏi cho bản thân:

Tôi cần làm gì nếu trẻ trong lớp tôi có biểu hiện tiêu cực về cảm xúc ?

Tôi cần làm gì để trẻ của nhóm/lớp tôi thích nghi với lớp học ?

Tôi cần sự hỗ trợ của ai khi phát hiện trẻ có những phản ứng, hành vi trước những tác động độc hại ?

- Tổ chức các trò chơi nhóm nhỏ để trẻ được tham gia cùng nhóm bạn bè, tương tác xã hội được thúc đẩy.

- Tổ chức các hoạt động nghệ thuật cho những trẻ cần hỗ trợ cảm xúc như: vẽ, nặn, xé dán, nhảy múa...để trẻ có thời gian ổn định cảm xúc.

- Tổ chức cho trẻ tập yoga để tạo cho trẻ biết cách tập trung, giảm căng thẳng mệt mỏi, rèn luyện thói quan và lối sống lành mạnh.

A pair of hands is shown from the wrist up, cupping a small, stylized globe. The globe is light blue and green, with a small green plant with two leaves growing out of the top. The background is a soft, out-of-focus green and white. The text "TRÂN TRỌNG CẢM ƠN !" is written in a bold, black, serif font across the center of the image.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN !